GAZETA HANDLOWA.

Nr. 233. Warszawa, dnia 10 (22) października. Piątek. 1869.

Cena prenumeraty: *w Warszawie:* kwartalnie rsr. 2 kop. 10; miesięcznie kop. 70. Za odnoszenie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5. Numer pojedyńczy kop. 5.

Na prowincyi we wszystkich urzędach pocztowych w kraju i w Cesarstwie: rocznie rsr. 9. Półrocznie rsr. 4 k. 50. kwartalnie rs. 2 k. 25.

ROK 6.

Doniesienia i uwiadomienia wszelkiego rodzaju przyjmuje Redakcya Gazety za opłatą od wiersza drobnem pismem, lub za jego miejsce po kop. 5.

Biuro Redakcyi przy ulicy Daniłowiczowskiéj w drukarni pod Numerem 619.

Warszawa, dnia 21 października.

Kwestya kompromisu z Czechami pozostaje ciągle na porządku dziennym, lubo nie ma dotąd nic pewnego co do sposobu w jaki ma być urzeczywistnioną. Ministrowie przedlitawscy wraz z p. Beustem ustawicznie jeżdżą między Wiedniem a Pragą, zdaje się więc, iż pomimo wszelkich zaprzeczeń układy się toczą.—Wiele hałasu w prasie wiedeńskiéj narobiło zniesienie w mieście Pilznie w Czechach szkoły niemieckiéj i zastąpienie jéj przez szkołę czeską. Prasa wiedeńska centralistyczna oburzona jest z tego powodu na czechów tym bardziéj, że jak utrzymuje, Pilzno zamieszkane jest przez niemców; zniesienie szkoły jednak uchwaliła rada miejska pilzneńska.—Cesarz bez względu na wypadki dalmackie wyjeżdża na wschód d. 25 t. m., a dzienniki ogłaszają już szczegółowy program podróży jego do granicy tureckiéj.

Czytelnicy przypomną sobie pogłoski, obiegające w chwili przyjazdu do Wiednia pruskiego następcy tronu o odwołaniu z Austryi posła tamtejszego pruskiego bar. Werthera. Utrzymywano, że odwołanie to jeżeli nastąpi, będzie najlepszym dowodom, że wieści o zbliżeniu austro-pruskiem nie są płonnym wymysłem. Pisma pruskie zaprzeczały wprawdzie jakoby rząd pruski zamierzał bar. Werthera odwołać z Wiednia, lecz dziś „Gazeta Krzyżowa" donosi o przeniesieniu jego do Paryża w charakterze ambasadora pruskiego. Życzeniom więc gabinetu austryackiego zadosyć się stanie, gdyż jak wiadomo, bar. Werther wcale w Wiedniu nie był lubianym i już przed dwoma laty żądano wręcz jego usunięcia. Przeniesienie jego do Paryża jeżeli z jednéj strony zadowolni sfery rządowe wiedeńskie, z drugiéj daje mu szersze pole działania, w każdym zaś razie jest oznaką zadowolenia rządu pruskiego z dyplomatycznych czynności tego męża stanu.

Wnosząc z telegramów rządowych, donoszących o operacyach wojennych w obwodzie kattarskim, wojska austryackie bardzo powoli posuwają się naprzód. Rozpoczęły one działania z Risano i przez pierwsze trzy dni zdołały zaledwie zająć wzgórza punkt ten otaczające. Fakt ten świadczy o energicznym oporze powstańców i wcale nie najlepiéj wróży o prędkiem przytłumieniu rokoszu. Wiadomości z Dalmacyi nadchodzą w ogóle nadzwyczajnie skąpo. Giełda wiedeńska od kilku dni wypadkami w tamtych stronach zdaje się być mocno zaniepokojoną i może nie bez pewnéj racyi. Południowe krańce Dalmacyi są częścią integralną słowiańszczyzny południowéj, tak ważne odgrywającéj rolę w kwestyi wschodniéj. Ruchy więc tamtejsze przedstawiać mogą nie jeden punkt wyjścia do poruszenia owéj groźnéj sprawy. Nie potrzeba jak tylko żeby Czarnogóra lub Hercegowina czynny w dzisiejszych wypadkach wzięły udział a natychmiast wywiązać się mogą komplikacye, które przybiorą znaczenie europejskie. Ostatnia wojna wschodnia pierwszy swój początek w tychże samych wzięła stronach, rozpoczynając się de facto od napadu czarnogórców na turecką warownię Zabliak, kilka mil tylko od Kattaro położoną. Ludy tamtejsze, których byt materyalny nie zależy jeszcze od flukuacyi giełd europejskich, łatwo rzucają się w przedsiębiorstwa ryzykowne, ponieważ skutki takowych mniéj dotkliwie jednostkom uczuwać się dają. Wmięszanie się zatem Czarnogóry jeżeli nie prawdopodobne to przynajmniéj jest bardzo możliwe. Byłby to niebezpieczny początek do wywołania kwestyi wschodniéj, tym niebezpieczniejszy, że Austrya z góry ujrzałaby się zaangażowaną. Te i tym podobne uwagi niepokoić mogą giełdę wiedeńską.

Na posiedzeniu sejmu węgierskiego w dniu 18 t. m. minister skarbu Lonyay przedstawił budżet za rok 1868 i preliminarz dochodów w 1870 roku. Ogólna suma dochodów na rok przyszły oblicz oną jest na złr. 140.716,000. Dochody z dóbr skarbowych w porównaniu z dawniejszemi latami potroiły się. Równocześnie przedstawił minister kilka projektów ustaw, dotyczących dóbr skarbowych i żądał nadzwyczajnego kredytu na podróż króla na wschód.

Zaznaczyć należy jako fakt w sprawach francuzkich zasługujący na uwagę, że nominacya marszałka Bazaine na dowódcę gwardyi cesarskiej potwierdza się. Może zatem być, że i inne pogłoski o przygotowaniach militarnych, o których nadmieniliśmy wczoraj, są prawdziwe.

Przytłumienie powstania republikańskiego w Hiszpanii, które ważnym jest faktem pod względem wpływu na umysły we Francyi, bezpośredniéj jeszcze oddziała na kwestyę kubańską. Nadzieje powstańców tamtejszych w dwóch ważnych punktach zawiedzione zostały. Najprzód nie przyszła do skutku spodziewana interwencya Stanów Zjednoczonych, następnie zachwianą została ich wiara we własne siły; w miesiącu sierpniu bowiem przy ataku na miasto Las Tunas powstańcy ponieśli stanowczą klęskę, która zniweczyła cały ich plan operacyjny i większe jeszcze od materyalnych zrządziła im straty moralne. Pod Las Tunas działali głównie ochotnicy amerykańscy i pokazało się, że jakkolwiek w doskonałą byli zaopatrzeni broń, nie mogli jednak podołać regularnemu wojsku hiszpańskiemu. Energiczne działania jenerał-gubernatora Caballero de Rodas odniosły w zupełności spodziewany skutek i dziś powstanie uważać można za upadłe. W takiem położeniu rzeczy ostatnią nadzieją powstańców kubańskich było zwycięztwo stronnictwa republikańsko-federacyjnego w Hiszpanii, które podobno zamierzało zgodzić się na życzenia mieszkańców Kuby. Dziś po upadku tego ostatniego i w obec przedłużającéj się bezczynności Stanów Zjednoczonych, nie pozostaje powstańcom tamtejszym jak złożyć broń. Na tem też, o ile się zdaje, kwestya się zakończy, zwłaszcza, że rząd hiszpański na Kubie bardzo łagodnie postępuje z wracającymi do domów powstańcami. Według ostatnich wiadomości z Madrytu błędną okazuje się pogłoska o spaleniu przez powstańców Kartageny. Pomimo zdobycia Walencyi przez wojska regularne, spokojność nie zupełnie i nie we wszystkich częściach kraju już jest przywróconą. Gdzie niegdzie uwijają się jeszcze oddziały powstańcze. W Ceucie, fortecy należącéj po Hiszpanii a położonéj na północno-afrykańskich wybrzeżach, odkryto podobno bardzo rozgałęziony spisek.

Z Meksyku podaje „Gazeta Kolońska" szczegóły o odkrytym tamże spisku, mającym na celu obalenie dzisiejszego rządu rzeczypospolitéj. Jedno z pism ultramontańsktch w Meksyku, „Revista Uniwersel" obwinia posła pruskiego w Meksyku o tajemne popieranie spisku. Zapomina jednak, że rząd pruski i posłowie jego ważniejszemi zajmują się rzeczami jak popieraniem spisków meksykańskich.

Wiedeń, 20 października. Otwarcie posiedzeń rady państwa nastąpi dopiero z końcem listopada. Z Kattaro donoszą o ogłoszeniu w tamtejszym obwodzie stanu oblężenia.

Kattaro, 20 października. W skutek rozkazu fmp. Wagner posunąwszy się naprzód, udało się wojsku dziś wkroczyć w głąb gór i wsunąć oddział między powstańców, aby nie dopuścić połączenia się ich. Risano zajęto po krótkim oporze; wojska wyruszyły do Dragali, który to punkt w téj chwili zapewne już jest zajęty. Fałszywą jest wiadomość jakoby powstańcy zdobyć mieli jednę baterye górską.

Neuwied, 20 października. Książe rumuński powraca ztąd do Szwajcaryi, „następnie odwiedzi króla włoskiego, ślub zaś jego z księżniczką Wied nastąpi między 10 a 15 listopada w Wied.

Paryż, 20 października. „Dziennik urzędowy“ donosi: Stosownie do wiadomości telegraficznych cesarzowa z Konstantynopola wyjechała do Egiptu. Wczoraj przed południem odbyła się w Compiègne pod prezydencyą cesarza rada ministrów na której był obecnym prezydent ciała prawodawczego p. Schneider. „Patrie“ pisze oprócz projektów praw, które zaznaczył „Dziennik urzędowy“ inne także jeszcze przedłożone będą ciału prawodawczemu. Komunikacya telegraficzna z Hiszpanią, chwilowo przerwana, przywróconą została. Wiadomości z Madrytu utrzymują, że przesadzone są doniesienia o odnowieniu walki w Walencyi.

Bajonna, 19 października. Z Madrytu donoszą z dnia wczorajszego: Powstanie w Walencyi nie jest jeszcze przytłumionem. Gdy dowódca wojsk rządowych jenerał Alaminos, zeszłéj soboty w skutek kapitulacyi wejść chciał do miasta, powstańcy przyjęli wojsko ogniem karabinowym. Walka trwa jeszcze. Wysłano dalsze do Walencyi posiłki. O ile słychać, republikanie rodziny prefekta i jenerała zatrzymać mieli na zakładników. Z *Kadyksu* nadszedł telegram donoszący o starciu między wojskiem a powstańcami pod Urbique. Komunikacya telegraficzna z Francyą przerwana jest.

Madryt, 19 października. Kortezy rozpocząwszy na nowo posiedzenie wyraziły w imieniu ojczyzny dzięki armii, marynarce i części ochotników, która rządowi wierną pozostała. Prim oświadczył się na tem posiedzeniu za ile możności jak najprędszym wyborem króla.

(*Nordd. Allg. Ztg., Ind. Bl.*)

Telegramy Handlowe.

Szczecin, 20 października. (Targ zbożowy). *Pszenica* w miejscu 59—67; z dostawą w październiku $65\frac{1}{2}$, na wiosnę 67. *Żyto* w miejscu 46—$48\frac{1}{2}$; z dostawą w październiku $47\frac{1}{2}$, w październiku i listopadzie $46\frac{1}{4}$, na wiosnę $45\frac{3}{4}$.

Paryż, 20 października. Mąka z dostawą w październiku 58.—, w listopadzie i lutym 58.75, w maju i sierpniu 59.50.

Hamburg, 20 października. (Targ zbożowy). Ceny *pszenicy* i *żyta* w miejscu bardzo mocne, na wywóz i dostawę mocniejsze. *Pszenica* z dostawą w październiku za 5,400 ℔ 117, w październiku i listopadzie 114, w kwietniu i maju 115. *Żyto* z dostawą w październiku za 5,000 ℔ 81, w październiku i listopadzie 81, w kwietniu i maju $80\frac{1}{2}$. W *owsie* interes spokojny. *Okowity* ceny słabe, w miejscu $21\frac{1}{4}$; z dostawą w październiku $21\frac{1}{4}$, w listopadzie 21, na wiosnę $20\frac{1}{2}$. W *kawie* i *cynku* spokojnie. W *oleju skalnym* interes słaby, w miejscu 16—$16\frac{1}{2}$; z dostawą w październiku 16, w listopadzie i grudniu $16\frac{3}{8}$.

Amsterdam, 20 października. (Targ zbożowy). W *pszenicy* spokojnie. W *życie* w miejscu spokojnie; z dostawą w październiku 194, w marcu 195. Ceny *rzepaku* utrzymały się.

Antwerpia, 20 października. (*Olej skalny*). Rafinowany typowo-biały w miejscu 59; z dostawą w listopadzie i grudniu $58\frac{1}{2}$: bardziéj ofiarowany.

Brema, 20 października. (Olej skalny). Standard white w miejscu $7\frac{3}{8}$—$\frac{5}{12}$. Interes spokojny.

Londyn, 20 października. (Targ zbożowy). Targ słabo odwiedzany. Interes w *pszenicy* mały, przy bardzo silnem usposobieniu. Sprzedawcy żądali ceny wyższe. *Jęczmienia* ceny niezmienione. *Owies* poszukiwany, droższy. W *mące* ceny mocne. Interes spokojny.

Liverpool, 20 października. (Bawełna). Obroty wynoszą 12,000 bel. Ceny podnoszą się.

Middling Orleans $12\frac{3}{8}$, middling amerykańska $12\frac{1}{8}$, fair Dhollerah $9\frac{1}{4}$, middling fair Dhollerah $8\frac{3}{4}$, good middling Dhollerah $8\frac{3}{8}$, fair Bengal $7\frac{7}{8}$, new fair Oomra $9\frac{1}{2}$, good fair Oomra —, Pernam $12\frac{1}{4}$, Smyrna $9\frac{3}{4}$, Egiptia $12\frac{1}{4}$, Oomra w maju dowieziona —.

(*W. T. B., T. B. f. N. D*).

Korrespondencye Gazety Handlowéj.

Szczecin, 18 października. (Zboże). Powietrze burzliwe i chłodne, dziś suche i pogodne. Dowozy drogą żelazną słabe a z Pesztu donoszą, że zmniejszenie wywozu zboża na drogach żelaznych austryackich i węgierskich przyczyniło się do pomniejszenia dochodów.

Ceny *pszenicy* niezmienne. Zapasy nasze znowu są znaczne przy słabym wywozie: rzadko w tej porze roku przed zamknięciem żeglugi dochodzą one do tej wysokości. Na targach węgierskich brak ożywienia, mimo to jednak młyny peszteńskie w stosunku do targów przywozowych płacą ceny wysokie. Na targach angielskich nastąpiło po długo trwającem obniżeniu cen, usposobienie mocniejsze.

Dowozy *żyta* były tak małe, że pomimo żądań małych na wywóz i na spożycie, zapasy są dosyć uszczuplone. Ceny jednak nie polepszyły się. Po cenach obecnych większa część przywiezionego tutaj towaru zostanie wysłaną do Berlina; i tam bowiem dowozy nie są znaczne.

Jęczmień zaniedbany, ani dowozów, ani popytu. Ceny nominalne, drobnostki tylko z nizin nadodrzańskich odchodzą.

Ceny *owsa* niezmienne, w miejscu mało obrotów. Termina na wiosnę oraz w maju i czerwcu są uwzględniane.

W *grochu* cisza przy ofiarowaniach znacznych.

W *kukurydzy* nie było obrotów.

W *koniczynie* mało zmiany, cisza trwa dotychczas, ceny nominalne, niezmienne.

W *oleju rzepakowym* interes spokojny, a że żądania towaru rzeczywistego osłabły, ceny więc ledwie się trzymały; pomimo mocnych notowań berlińskich.

Okowita. W handlu terminowym mało obrotów, podczas gdy w miejscu prędko znajduje nabywców. Ceny w miejscu są nieco niższe, ale nie o tyle jak na targu berlińskim.

Notujemy:

Pszenicę w miejscu, krajową żółtą nową 57—64 tal. (kor. warsz. rs. 6 kop. 35—rs. 7 kop. 13), takąż starą przednią 69—72 tal. (kor. warsz. rs. 7 kop. 68—rs. 8 kop. 01), pstrą polską 56—62 tal. (kor. warsz. rs. 6 kop. 24—rs. 6 kop. 91), węgierską poślednią 56—61 tal. (kor. warsz. rs 6 kop. 24—rs. 6 kop. 80), przednią 62—64 tal. (kor. warsz. rs. 6 kop. 91—rs. 7 kop. 13), żółtą z dostawą w październiku 65—$65\frac{1}{4}$ tal. (kor. warsz. rs. 7 kop. 24—rs. 7 kop. 27), w październiku i listopadzie tak samo, na wiosnę 66—$66\frac{3}{4}$ tal. (kor. warsz. rs. 7 kop. 35 —rs. 7 kop. 38).

Żyto w miejscu 46—$48\frac{1}{2}$ tal. (kor. warsz. rs. 5 kop. 13—rs. 5 kop. 40), z dostawą w październiku $47\frac{7}{8}$ tal. (kor. warsz. rs. 5 kop. 27), w październiku i listopadzie $45\frac{1}{2}$—46 tal. (kor. warsz. rs. 5 kop. 7—rs. 5 kop. 13, na wiosnę 45—$45\frac{3}{4}$ tal.

Jęczmień w miejscu 42—$44\frac{1}{4}$ tal., szląski $43\frac{1}{2}$ tal., węgierski 40 41 tal.

Owies w miejscu 27—28 tal.; z dostawą w październiku 28 tal., na wiosnę $27\frac{3}{4}$ tal.

Groch na paszę w miejscu 53—55 tal., cukrowy 56—57 tal.

Rzepak zimowy w miejscu i z dostawą w październiku $102\frac{1}{4}$—102 tal. za 1800 ℔.

Olej rzepakowy w miejscu $12\frac{1}{2}$ tal.; z dostawą w październiku $12\frac{5}{12}$ tal., w październiku i listopadzie $12\frac{1}{3}$ tal., w listopadzie i grudniu $12\frac{1}{6}$ tal., w kwietniu i maju $12\frac{1}{2}$ tal.

Okowitę w miejscu $16\frac{1}{3}$ tal., z dostawą w październiku $15\frac{11}{12}$ tal. w październiku i listopadzie $15\frac{1}{12}$ tal., na wiosnę $15\frac{1}{6}$ tal.

Gdańsk, 19 października. Wiatr północno-zachodni; pogoda piękna.

Od początku tego tygodnia dość było życia w handlu zbożowym na naszym targu, gdyż pomimo, że Anglia dotąd znacznie wyższych cen nie płaciła, myśl jednak wyrażona w ostatnim naszym raporcie: że Ameryka nie będzie po tak zniżonych cenach więcéj przesyłać, znalazła więcéj adeptów i w części na spekulacyę miejscową, w części na wypełnienie dawniejszych zobowiązań zakupywano. Ceny od najniższéj jaką miały, podniosły się na ordynaryjną lekką pszenicę 121/2—115 ℔ ważącą o florenów 60 na łaszcie. Na średnią pszenicę o fl. 40, na najlepszą pszenicę o fl. 35—50 na łaszcie.

Pszenica. Sprzedano od poniedziałku około 500 łasztów. Za najlepszą starą 131 ℔ fl. 570, za średnią 129/30 ℔ fl. 520—530. Za nową pszenicę 132/3 ℔ fl. 510—515, 130 ℔ fl. 500—490, 128 ℔ fl. 490—475. Za średnią pszenicę 125/6 ℔ fl. 460—440.

Żyto. W skutku małych dowozów i w myśli, że ceny się podniosą, płacono za żyto o fl. 7—15 wyżéj, jak w zeszłym tygodniu. Za 126 ℔ fl. 339—336, 124 ℔ fl. 330, 122 ℔ fl. $322\frac{1}{2}$. Na dostawę w kwietniu lub maju 1870 roku sprzedano wczoraj 115 łasztów po fl. 330.

Groch także o fl. 10—15 wyżéj płacony, od fl. 375—360.

B. Toeplitz et Comp.

O WEKSLACH.

W numerze 169 „Gazety Handlowej“ daliśmy krótkie sprawozdanie o *zobowiązaniach* profesora Holewińskiego, w którem między innemi wyraziliśmy przekonanie o ile użytecznem jest dla kupców zaznajomienie się choćby pobieżne z prawodawstwem cywilnem, zwłaszcza zaś z rzeczą o zobowiązaniach. Obecnie wypada nam zaznaczyć i zwró-

cić uwagę na piękną rozprawę o wekslach, drukującą się jeszcze w „Przeglądzie Sądowym.“ Pismo to, którego brak dotkliwie czuć się dawał, wypełnia z godną uznania starannością co miesiąc ukazujące się zeszyty. W zeszycie ostatnim tomu 3 i trzech zeszytach tomu 4go mieści się nieskończona dotąd praca o wekslach Dominika Zielińskiego, jednego z najznakomitszych przedstawicieli naszej adwokatury. Pan Zieliński dawno już u nas słynie jako znawca prawa wekslowego; publiczność, zwłaszcza handlowa, nieraz też dawała poznać, o ile pragnie zużytkowania na korzyść młodzieży kupieckiej tej głębokiej znajomości naszego prawnika. Nie dalej jak roku przeszłego słyszeliśmy o projekcie odczytów publicznych o wekslach, które się miały odbywać w resursie kupieckiej. Nie wiemy dlaczego projekt nie przyszedł do skutku, z niecierpliwością wyczekiwały na jego ziszczenie osoby interesowane, że się tak jednak nie stało, dobrze więc będzie je zawiadomić, iż nareszcie rzecz o wekslach właściwego znalazła pracownika i niezawodnie się ukaże w książce oddzielnej. Często zarzucano nas pytaniami o podręczniku polskim o wekslach,—dopiero teraz możemy dać pomyślną odpowiedź z tą różnicą, ze doczekaliśmy się nie podręcznika ale pracy wyczerpującej. O ile z rozbioru dotychczas pomieszczonych artykułów o wekslach wnosić wolno, p. Z. zbadał przedmiot do dna; polemika z autorami i cytaty mogą być nie na rękę niejednemu z czytelników, ale w podobnego rodzaju dziełach naukowych, rzecz to konieczna. Niechaj więc nikogo nie odstraszają nazwiska tłustem wytłoczone pismem, przy których znajdują się określenia danej kwestyi przez pewnych autorów; wszystko bowiem co się weksli tyczy, budzi takie zajęcie w czytelniku myślącym iż dziwić się należy brakowi dotychczasowemu dzieła w tym ciekawym przedmiocie. Nasz kodeks handlowy zawiera rzecz o wekslach w art. 110—189 włącznie; jeżeli reszta artykułów równie szeroko rozbieraną będzie, jak dotychczasowe (110, 111, 112, 113, 114), możemy się spodziewać dzieła bardzo obszernego. Przed przystąpieniem do rozbioru art. 110, podał autor ogólne pojęcia i wiadomości historyczne. Pierwsze znane są kupcom, z nich to wyprowadza p. Z. znaczenie olbrzymie weksli. „Za pośrednictwem weksli,—czytamy, miliony codziennie bez niebezpieczeństwa i kosztów z miejsca na miejsce przechodzą. Przez ciągły zaś obrót weksli, bez potrzeby przewożenia pieniędzy umarzają się wzajemne długi prywatnych (jednostek) i narodów na całej świata cywilizowanego przestrzeni.“ „Weksle rozprzestrzeniły kredyt, wciąż jeszcze wedle słów autora, uruchomiły kapitały, powiększyły ilość wartości w obiegu zostających i największą dla handlu stały się pomocą.“ Takie znaczenie wekslu nie da się w kilku zawrzeć słowach; kiedyindziej może, w obszerniejszym artykule rozwiniemy ten przedmiot według wybornego źródła niemieckiego. Na dzisiaj niechaj starczą przytoczone wyjątki. Z drugich, t. j. wiadomości historycznych, dowiadujemy się, że szkoła włoska przypisuje wynalazek weksli florentczykom; że drudzy twierdzą, jakoby żydzi z Francyi wygnani weksle wynaleźli (w r. 640, 1181 lub 1316). Inni znowu utrzymują, że rozwój stosunków handlowych doprowadził do weksli, ale dwóch znakomitych pisarzów odpiera to mniemanie dowodząc, że nie rozwój handlu wywołał wynalazek weksli ale wynalazek wekslu spowodował rozwój handlu. Bądź co bądź, gdyby nawet rozwój stosunków handlowych spowodował użycie weksli, zawsze zaszczyt wprowadzenia ich w użycie należy się żydom, bo oni to wyłącznie trudnili się handlem w owych smutnych dlań czasach. Trudno tu zresztą przytaczać z dokładnością szczegóły historyczne. Ogólne wrażenie, jakieśmy wynieśli po przeczytaniu, każe nam uważać przedewszystkiem tę pracę za *źródłową* i wyczerpującą. Co do formy zewnętrznej, ta nie ulega zarzutom; wprawdzie przedziwna jasność i prostota stylu p. Holewińskiego, nie wybitnieje u autora pracy o wekslach, ale w części nie z jego to winy pochodzi. Zawiłość przedmiotu i brak nazw jednowyrazowych na oznaczenie danego pojęcia, utrudnia na pierwszy rzut zrozumienie. I tak, wartoby się zastanowić nad utworzeniem wyrazu jednego zamiast *dający polecenie trasowania* i innych dwóch czy trzech podobnych wyrażeń, które często w jednym powtarzane ustępie czynią go w czytaniu niemiłym. Rzecz to jednak raczej językoznawców aniżeli prawników. (*Dokończenie nastąpi*).

Kronika wiadomości krajowych i zagranicznych.

Opłaty transportowe. W tych dniach złożony został w radzie państwa projekt opłaty drogowéj i za spław w komorach Królestwa Polskiego.

— *Dochód z komór w r. 1869*, podług wiadomości urzędowych, dotąd wynosił przeszło 28,079,000 rs. Zatem w porównaniu z rokiem przeszłym daje przewyżkę o przeszło 4,581,000 rs.

— *Towary spalone na komorach.* Wydział dochodów celnych ministerstwa finansów wydał okólnik, podług którego towary zgorzałe na składach komór celnych uwalniają się od opłaty. Rozporządzenie to wydano za zgodą z Izbą kontroli skarbowéj. Uwolnienie to nie odnosi się do towarów uszkodzonych tylko po pożarze.

— *Stacya telegraficzna w Zgierzu* nowo urządzona, rozpoczęła przyjmowanie depesz korrespondencyi wewnętrznéj.

— Dyrektor Instytutu Gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa w Nowéj Aleksandryi (Puławach), podaje do wiadomości powszechnéj, iż od dnia 8 (20) do włącznie 18 (30) października r. b. w kancelaryi Instytutu przyjmowane będą podania od osób pragnących się zapisać w poczet studentów Instytutu. Kandydaci obowiązani są zanosić podania do dyrektora Instytutu z załączeniem metryki urodzenia, świadectwa pochodzenia, oraz patentu z ukończonego całkowitego kursu nauk w gimnazyum klasycznem lub realnem, albo świadectwa ze złożonego egzaminu z takowego kursu.

— *W Odessie* ceny pszenicy spadają. Wywóz jéj w téj chwili ma miejsce tylko do Anglii. Dowozy jéj do Odessy wielkie tak morzem jak i drogą żelazną, wozami bardzo mało przychodzi. Właściciele wstrzymują się ze sprzedażą czekając na lepsze ceny.

— *Droga żelazna prawego brzegu Odry.* Roboty celem zupełnego wykończenia téj drogi ciągle i energicznie postępują. Pociągi robocze jeżdżą już na linii między stacyami Bytom i Schopinitz. Mosty już prawie wszystkie ukończone tak, iż droga oddaną będzie do użytku publicznego prawdopodobnie od 1 stycznia 1870 r.

— *Losy Freiburgskie.* Na losowaniu odbytem w d. 15 października wyszły Serye: 95 2230 2287 2305 3078 3226 3378 3432 3837 4188 4422 4621 5049 5148 5266 5568 5653 5769 6496 6666 7346 7389 7393 7505.

— W Anglii i we Francyi zaczyna się od niejakiego czasu objawiać ruch protekcyonistowski, mający na celu przywrócenie ceł i różnych opłat ścieśniających wolność handlową. W Anglii wyszła niedawno broszura traktująca dosyć obszernie ten przedmiot i wykazująca tablicami statystycznemi ile ostatni traktat handlowy francuzko-angielski zrządził szkody handlowi angielskiemu. Autor tej broszury dowodzi, że rząd angielski zbyt pośpiesznie czynił ustępstwa Francyi w owym traktacie i wykazuje zmniejszenie wywozu towarów angielskich do Francyi a powiększenie przywozu towarów francuzkich do Anglii. Zwolennicy protekcyi, którzy na wolność handlową składają winę tak niepomyślnego wyniku, okrywają się niemal śmiesznością, gdy zwołują meetingi, których celem jest powziąść postanowienia, dążące do obalenia dzieła Kobdenów i Gladstonów. Na szczęście jednak przeciwnicy tej błędnej teoryi nie zasypiają; zwołali oni także wielki meeting, na którym dowodzono w sposób rozumny, że nie wolność handlowa winna zmniejszeniu wywozu niektórych wytworów angielskich. Miejmy więc nadzieję, że agitacya przeciwprotekcyonistowska nie pozwoli przybrać większych rozmiarów ruchowi protekcyonistów, i że ci ostatni nie zdołają swych celów przeprowadzić na drodze prawodawczej.

Rzeczą jest prasy wytłomaczyć szczególniej robotnikom jak pozornem jest ulepszenie chwilowo z zaprowadzenia ceł i zakazów powstać mogące. Na ziemi Bastiata, zwłaszcza w prowincyach południowych wrogowie postępu także zaczynają poruszać umysły robotników w duchu protekcyjnym. Oby tylko umysły oświeceńsze, dla których pojęcie wolności handlowej jest jasnem, wpłynęły na młodą brać swoją a prasa francuzka poszła za przykładem dziennika najzacniejszych dążności, który piórem p. Molinarego wymownie nieraz potępia wsteczne i szkodliwe celom 19 wieku pojęcia i interesa.

— *Statystyka fabryk angielskich.* Wiadomości statystyczne z królestw połączonych oraz sprawozdania inspektorów fabryk za r. 1868/69 zawierają następujące porównawcze dane o głównych gałęziach fabrykacyi w Wielkiej Brytanii i Irlandyi. Przemysł bawełniany: w r. 1850 było fabryk 1932; w roku 1861 2887; w roku 1868 2549. wrzecion: 20,977,017,—30,387,467,—32,000,014. Przędzalni parowych: 249,627—399,992—379,329; osób zajętych: 330,924,—451,569,—401,064.

Przemysł wełniany: Liczba fabryk w r. 1830 1497, w r. 1861 1679, w r. 1868 1652; wrzecion: 1,595,278,—2,182,609,—1,589.560: przędzalni parowych: 9439, 21,770, 46,024; osób zajętych: 74,443—86,983,—127,181.

Przemysł przędzy czesanej. Liczba fabryk w 1850 r. 501, w r. 1861 532; w r. 1868 703; wrzecion: 875,830,—1,289,172,—2,193,210; przędzalni parowych: 32,017, — 43,048, — 71,666; osób zajętych 79,737,—86,063,—131,896.

Przemysł jedwabniczy: fabryk w r. 1850 277, w r. 1861 771, w r. 1868 591; wrzecion: 1,225,560, — 1,338,544,—978,168; przędzalni parowych: 6092, — 10,709, — 14,625, osób zajętych: 42,544,—52,429,—41,017.

Przemysł lniany: fabryk w r. 1850 393, w r. 1861 399, w r. 1869 405; wrzecion: 965,031,—1.216,674, —1,588,124; przędzalni parowych: 3670,—14,792,— 31,040; osób zajętych: 68,434,—87,429—118,929. Od 1 maja 1868 do 30 kwietnia 1869 r. było 14,306 wypadków nieszczęśliwych, z tych 252 wypadków śmierci któremi było dotkniętych 14 dzieci.

TELEGRAMY GAZETY HANDLOWÉJ.

Wiedeń, 21 października. Bar. Werther wręczył cesarzowi pisma odwołujące go z Wiednia. Uważają za rzecz pewną, że następcą jego będzie pułkownik Schweinitz.

Berlin, 21 października. Całe stronnictwo postępowe w sejmie uchwaliło przedstawić izbie rezolucyę, domagającą się, aby rząd zaprowadził oszczędności w armii związkowéj i aby na drodze dyplomatycznéj starał się o doprowadzenie do skutku powszechnego rozbrojenia.

Paryż, 21 października. „Mém. diplomatique" potwierdza, że ułożony został zjazd między cesarzem austryackim a królem włoskim.

Petersburg, 21 października. Kurs pożyczki premiowéj dziś mocny, nie ma oddających; płacono 1 emisyę 151, 2 emisyę 145.30. Akcye wielkiego tow. 146.50. Bilety 5 % 87½—86½, 86¾. Weksle na Londyn 29 11/16.

Kursa Giełdy Warszawskiéj.

	z dnia 22 żądan.	z dnia 22 płacono	z d. 21 płacono
Monety i Banknoty.			
Półimperiał ... Rs.	—	6.62	—
Napoleondor ... „	—	—	—
Dukat ważny ... „	—	3.75	—
Rubel srebrny ... „	—	—	—
Talar pruski ..... (—%) „	—	119	118½
Gulden Austryacki.. (—%) „	—	66	66
Papiery publiczne.			
Listy zastawne 100 rs. 1-a ser.	91-35	90.85	91. 3
Listy zastawne 100 rs. 2-a ser.	90.35	89.85	90. 3
4% Listy likwidacyjne.. .. „	75.26	74.93	74.95
Obligi Towarz. Kre. Z. za 100 Rs.	100.33	—	—
Obligi Skarbowe rs. 100.... „	—	85.25	—
„ cząstkowe złp. 500... „	—	113 50	—
Certyfi. ban. A. złp. 300... „	—	56.75	—
„ „ B. 200 op. kup. „	—	37	—
„ „ ditto bez proc. „	—	28	—
Akcye kol. żel. W. W. %.. „	71.50	—	—
3% oblig. W. W. 500 fr... „	—	—	—
Akcye kol. żel. W. B. ..... „	72	—	—
Akcye Żeg. Par. rsr. 100.. „	—	—	—
Bilety skarb. 100 rsr...... „	—	—	—
Cert. kom. likw. 100 rsr... „	40	—	—
5% bil. Pań. 100 rsr. op. kup. „	88	87	
4% metal. za sier. (za 100 rs. %) ... „	102.	101.33	101.
ditto za luty „	102.50	102.	102.
5-ta pożyczka ... „	—	86	—
6-ta „ ... „	—	—	
Akcye wielkiéj kompanii kolei żel. za 125 rs....... „	150	—	—
4½% obl. dtto 2000 f. 500.. „	—	—	—
5% poży. rossyjskiéj z r. 1864 „	152	—	—
„ „ „ 1866 „	149	—	149
5% Listy zastawne rossyjskie. „	102.50	102.17	102.17
5% Akc. kol. żel. W. Teres . „	—	—	—
Obligi ditto ditto..... „	—	—	—
5% „ Fabr. Łodźkie..... „	101.50	—	-
Weksle.			
Berlin 100 t. 2 m. (131 130⅝)	117.90	117.75	117.45
ditto krótki (— 131¾„)	—	117.67	—
Gdańsk dit. dit. (— 131¾) „	—	117.67	—
Moskwa 100 rs. 1 emis..... „	—	—	—
Petersburg 100 rs. krótki... „	—	—	—
ditto 1 mies. .... „	99.50	99.33	—
Wiedeń 150 fl. 2 m. (108⅜ —	97.80	—	—
Hamburg 300 Bmk. ditto... „	179.25	—	—
Londyn 1 ft. st. 3 mies..... „	8. 8	8. 6	—
Paryż 300 fr. 2 mies....... „	96.60	—	—

Wartość kuponu List. zast. 132⅔. L. likw. 156⅔
Obl. sk. 23⅓ Poż. prem. 1 em. 136⅛, 2 em. 52⅞.

Kursa walut zagranicznych dziś wyższe, obroty w wekslach nie wielkie. Listy zast. i listy likw. były ofiar. listy zast. rus. płacono niżej.

Kursa telegraficzne.

(Ajencyi Rudolfa Okręt)

Berlin, dnia 21 października.	z d. 21	z d 20
Bilety Banku Rossyjskiego 90 rs.	75⅞	76
Wexle na Warszawę z tet. kr. dto	75½	75¾
dto „ Petersburg 3 tyg. za 100rr.	84⅛	84
dto „ „ 3 mies. dto	83¼	83⅛
dto „ Londyn 3 mies. za 1 f. st.	6.23⅜	—
dto „ Paryż 2 „ 300 fr.	81 1/12	—
dto „ Hamb. 2 „ za 300 bmk.	150½	—
dto „ Wiedeń 2 „ za 150 złr.	81⅞	81⅞
Listy zastawne 4% . . . za 90 rs.	68¼	68½
Listy likwidacyjne	56⅝	56¾
Obligacye skarbowe 4% .. dto	67¼	67¾
Koleje Rosyjskie po 125 rs. za 93 rs.	92	92
Akcye Drogi Żél. Terespolskiej...	83½	84½
Obligacye Drogi Żel. Terespolskiéj	79¼	79⅛
Akcye Drogi. Żel. Warsz.-Wied ..	56½	57⅛
Akcye Drogi Żel. Warsz.-Bydg...	—	—
1-sza pożyczka premiowa z r. 1864	118	118¾
2-ga „ „ z r. 1866	115½	116
5% Pożyczka Stieglitza	—	—
5% Listy Zastawne Ruskie. . .	—	—
Żyto na targu ... (za wispel z 2000 f. cel. czyli 2442 fut. ros. w jesien)	48½	49½
dto „ dostawę.	48	48½
Dyskonto. 5%		
Wiedeń.		
Wexle na Londyn..........	123.80	123.
„ „ Hamburg..	90.50	90.60
„ Paryż...	48.80	48.60
Pożyczka Narodowa............	69.	68.90
5-proc. Metaliki	59.25	58.90
Akcye Banku Kredytowego......	242.	238.
Dyskonto........... 5%		
Paryż.		
Renta 3%	71.30	71.10
Renta włoska........	53.	52.70
Akcye Kredytu Ruchomego	198.	202.
Dyskonto 2½%		
Londyn.		
3% Papiery (Consols)	93⅜	93⅜
Dyskonto. 2½%		

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą dnia 22 października stóp 2 cali 4.

Zimno.

Targi Warszawskie z dnia 22 października.

	Czetwert rs.	Czetwert k.	korzec od rub.	korzec od kop.	korzec do rub.	korzec do kop.
Pszenica od 240 — 250 funt	10	56	5	25	6	60
Żyto... od 230 — 240 „	6	40	3	82½	4	—
Jęczmień 4 i 2-rzędowy	5	76	3	45	3	60
Owies	3	36	2	—	2	10
Gryka................	-	—	—	—	—	—
Rzepik letni	—	—	-	—	—	—
Rzepak rappe zimowy	—	—	—	—	—	—
Siemie iniane	10	80	6	30	6	75
Groch polny............	—	—	—	—	-	—
„ cukrowy...........	—	—	—	—	-	—
Kasza jagiana...........	—	—	—	—	-	—
jęczmienna.........	-	—	—	-	—	—
gryczanna gruba.....	—	—	—	—	—	—
drobna.....	-	—	—	—	—	—
Mąka par. pszenna 000 pud.	—	—	2	40	2	55
„ „ 00 „	—	—	2	10	2	17½
„ „ I.. „	—	—	1	95	2	—
„ „ II.. „	—	—	1	50	1	55
„ żyt. pyt. N. 1 i 2.. „	—	—	1	5	1	20
Jarzyny: Kartofle	1	44	—	75	—	90
Buraki	—	—	—	—	—	—
Kapusta zwycz. pud.	—	—	-	17½	—	20
Okrasa: Masło świeże funt	—	—	—	—	—	—
ditto solone.. pud.	—	—	8	—	9	—
Oléj rzepakowy .... pud	—	—	5	40	6	30
Olej lniany .... pud	—	—	5	10	5	25
Śledzie szkockie .... beczka	-	—	10	—	11	50
„ angielskie... beczka	-	—	19	—	19	25
Siano .... pud	—	—	—	25	-	30
Słoma............... pud	—	—	—	20		22½
Drzewo opał. twar. sąż. kub	—	—	10	50	10	75
„ „ mięk. ditto	—	—	9	—	9	30

Dowozy:
Osią, koleją i Wisłą.
Pszen. 120, Żyta 300, Jęczm. 150, Owsa 700 kor.

Cena Okowity dnia 22 października.
Wiadro od rs. 3 kop. 82⅕ do rs. 3 kop. 86⅖
Za garniec do rs. 1 k. 24½ do rs. 1 kop. 26

Poczty odchodzące z Warszawy.

Codziennie:

Do Radomia o godz. 10 rano, omnibus; – do Lublina o godz. 1 popoł., kareta; – do Łomży o godz. 2 popoł., kareta; — do Lublina o godz. 6 po poł., omnibus; — do Sochaczewa o godz. 6 po poł., omnibus; – do Radomia o godz. 6 minut 30 po pol., kareta. Oprócz tego wyprawiana zostaje:

W Sobotę. Do Piaseczna o godz. 12 w połud., wózkowa; — do Radymina o godz. 6 po poł., karetka; — do Miechowa o godz. 6 po poł., wozowa; – do Kowna o godz. 6 po południu.

Warszawa, dnia 10 (22) października 1869 r.—Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.—W Drukarni Gazety Polskiéj.—Redaktor **Rudolf Okręt.**